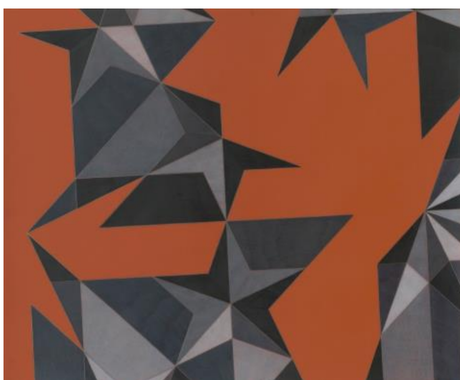
La Bulteneto

Numero 22 ❁ René de Saussure - Jaro 2018

La kolekto Slunecko: Ekspozicio en MAK ĝis la 10a de junio 2018

Adriana Czernin – Fragmento: Ekspozicio en MAK ĝis la 30a de sep. 2018

La unua kargotrajno el Ĉinio en Vieno la 27an de aprilo 2018

La Bulteneto

Numero 22 • Jaro 2018 • ISBN 978 3 903247 22 2

Tekstoj: Familio Klag.

Redaktejo - eldonejo - presejo:

Rudolfinergasse 8/11, 1190 Vieno, Aŭstrio.

La cifereca versio estas senkosta.

Informoj pri la tarifoj de la presita versio kaj anoncoj:

esperanto@chello.at.

Papero: Mondi Color Copy 120 g m^{-2}.

Unverkäufliche, private Ausgabe – Nevendebla, privata eldono

Skriboj: Calibri (teksto), Times New Roman (klarigo de la bildoj).

La paperan version ricevas donace:
Aŭstria Nacia Biblioteko, Vieno, Aŭstrio;
CDELI, La Chaux-de-Fonds, Svisio;
Germana Esperanto-Biblioteko, Aalen, Germanio;
Biblioteko Hector Hodler de UEA, Roterdamo, Nederlando;
Interkultura Centro Herzberg, Germanio;
Esperanto-Biblioteko "Ramon Molera Pedrals", Barcelona, Hispanio;
Biblioteko de Esperanto-Societo Kebekia, Montrealo, Kanado;
aliaj bibliotekoj post peto.

Sur paĝo 1: a) Ceramika bokalo kun gravurita lotusfolio sub seladonglazuro, Gorieo-dinastio (918–1392), 11a-12a jc. Kopirajto kolekto Slunecko, Foto: MAK.
b) Adriana Czernin: Sen Titolo, 2016, Courtesy Galerie Martin Janda, Vieno.
c) La ĉina ambaradoro en Vieno Li, la aŭstria prezidento Van der Bellen, la aŭstria ministrino por ciferecigo kaj ekonomia loko Schramböck, la ĝenerala direktoro de ÖBB (Aŭstria Fervojo) Matthä. Foto Klag.

La kolekto Slunecko en MAK

Ĝis la 10a de junio 2018 la Muzeo por Aplikita Arto MAK en Vieno prezentas ceramikaĵojn el la kolekto Slunecko. La 120 objektoj estas ordigitaj laŭ landoj kaj tempo: Reprezentiĝas Tajlando, Vjetnamio, Kamboĝo, Koreio kaj Japanio, sed ne Ĉinio. La kolektisto Heinz Slunecko volas montri ceramikaĵojn el landoj, kiuj estis kaj estas ege influitaj de Ĉinio kaj tamen evoluigis proprajn formojn. Slunecko entuziasmiĝas pri belaj glazuroj, strukturoj kaj individuaj formesprimoj de la potistoj.

Slunecko aĉetas mem ceramikaĵojn en la koncernaj landoj. Ofte estas malfacile konstati la ekzaktan aĝon, ĉar mankas karbonio en la materialo. Malfacilas ankaŭ elpreni etan kvanton por ekzameno, ĉar pro la borado la materialo ege varmiĝas. Plej ofte oni komparas la objekton kun jam konataj ceramikaĵoj. Tamen oni ofte oni ne povas esti tute certa, ĉu temas pri falsaĵo.

Ceramiko estas internacia. La vorto taso venas el la araba lingvo. La vorto kaolino gāo lǐng 高 岭土 estas ĉindevena kaj estas la nomo de alta 高 kresto 岭土 de monto en la ĉina provinco Ĝjangŝio.

WK

Prononco: Heinz [hajnc].

Fragmento Adriana Czernin

La ekspozicio „Fragmento - Adriana Czernin“ starigas ponton inter oriento kaj okcidento. La artistino Adriana Czernin uzis komponantojn de ligna panelo el la minbaro de Ibn Tulun-Moskeo en Kairo kaj aranĝis ilin en la formo de fenestrorozo (bildo 2). Daŭrigante tiun ideon ŝi realigis diversajn grafikaĵojn uzante geometriajn ornamaĵojn, kiuj estas por ŝi simbolo por kulturaj, sociaj kaj individuaj implikoj. Murpentraĵo, kiu etendiĝas sur vando ĝis supra volbaĵo, konsistas el nigraj, grizaj kaj ruĝaj trianguloj (bildo 4).

Ibn Tulun-Moskeo en Kairo (bildo 1) konstruiĝis 876 ĝis 879 sub Aĥmad Ibn Tulun (835-884). Sub la regado de la mamluka sultano Laĝin (1297-1299) ĝi renoviĝis kaj aldoniĝis novaj elementoj, interalie minbaro.

La minbaro havas sian originon en la tempo de la Profeto Mohamedo. Tiam Li konstruigis du ŝtupojn kun seĝo el palmaj trunkoj, por ke Liaj kredantoj povu Lin pli bone vidi. Minbaro tiam uziĝis ankaŭ por profanaj celoj, do por administrantoj, regantoj kaj juĝistoj. Unue minbaroj estis moveblaj, sen lukse ornamitaj enirpordo kaj baldakeno.

Bildo 1
Ibn Tulun-Moskeo en Kairo. Fonto: Vikipedio

La minbaro de Ibn Tulun-Moskeo en Kairo estas unu el la plej valoraj en la mondo. Kelkaj komponantoj de tiu panelo ekspoziciiĝis okaze de la Monda Ekspozicio en Parizo 1867. Poste tiuj fragmentoj venis en diversajn kolektojn en Eŭropo. La plej grandaj interligitaj kampoj troviĝas hodiaŭ en Muzeo Viktoria kaj Alberto (Londono) kaj en Muzeo por Aplikita Arto (MAK, Vieno).

Adriana Czernin naskiĝis 1969 en Sofio. Ekde 1990 ŝi vivas kiel artistino en Vieno kaj Rettenegg. 1998 ŝi finis sian studadon de libera grafiko en la Universitato por Aplikita Arto en Vieno. Ŝi famiĝis pro diversaj ekspozicioj en Aŭstrio kaj eksterlande, ekzemple en Sofio, Bazelo kaj Novjorko.

La ekspozicio en MAK, la Muzeo por Aplikita Arto en Vieno, estas vizitebla ĝis la 30a de septembro 2018.
Pliaj informoj: MAK.at/presse

Prononcoj kaj klarigoj

Czernin [ĉernín]; Minbaro estas ambono en moskeo, kie la imamo staras predikante; Rettenegg [rétenég] en Stirio (aŭstria federacia lando Steiermark) estas montara vilaĝo 120 km sudokcidente de Vieno; MAK = Museum für Angewandte Kunst.

Bildo 2
Fenestrorozo-simila aranĝo de lignaj komponantoj el la minbaro de Ibn Tulun-Moskeo en Kairo, 1296
Kopirajto de la foto MAK/Georg Mayer

Bildo 3
Adriana Czernin, portreto, 2018
Courtesy Galerie Martin Janda, Vieno
Kopirajto de la foto Anna Konrath

Bildo 4
MAK-ekspozicio, 2018
Adriana Czernin. Fragmento
MAK Galerio. Kopirajto de la foto MAK/Georg Mayer

LA NOVA
FERVOJA
SILKA VOJO

La kargotrajno veturis 14 tagojn kaj du horojn. La 12an de aprilo 2018 en la ĉina urbo Ĉengdu adiaŭis ĝin altranga aŭstria delegacio kaj eminentaj ĉinaj politikistoj. La 27an de aprilo ĝi alvenis en Inzersdorf sude de Vieno kaj estis solene akceptata de altranguloj el Aŭstrio kaj Ĉinio: La ĉina ambasadoro en Vieno Li, la aŭstria prezidento Van der Bellen, la aŭstria ministrino por ciferecigo kaj ekonomia loko Schramböck, la ĝenerala direktoro de ÖBB (Aŭstria Fervojo) Matthä kaj aliaj ĉefaj manaĝeroj de la Aŭstria Fervojo. La nova fervoja ligo estas parto de la Nova Silka Vojo, kiu kondukas de Ĉinio al Eŭropo. Pro kontrakto kun Ruslando la veturdaŭro estos baldaŭ nur 10 tagoj.

Bonveniga torto.
Fotita antaŭ la alveno de la ĉina trajno en Vieno.
Foto Klag, 2018 04 27

La longeco de la trajno estis 600 metroj kaj transportiĝis 44 konteneroj. La veturo komenciĝis en Ĉengduo, la ĉefurbo de la ĉina provinco Siĉuano, kondukis tra Ĉinio, Kasaĥstano, Ruslando, Ukrainio, Slovakio kaj Aŭstrio – entute 9800 km. Ĉe la ĉina–kasaĥstana landlimo kaj en la orientslovakia urbo Dobra necesis ŝanĝi la ŝpuron: En Ĉinio kaj Aŭstrio la trajnon veturas sur la normalŝpuraj trakoj (1435 mm), sed en Ruslando la ŝpuro pli larĝas (1520 mm). Por eviti unu ŝpurŝanĝon oni planas plilongigi la larĝŝpuran trakon de Dobra al Vieno, laŭ la aktuala plano ĝis 2033. La trako kostos ses miliardojn da Eŭroj, la terminalo en Vieno 800 milionojn.

La alveranta trajno trarompas rubandon
Foto Klag, 2018 04 27

Prononcoj kaj klarigoj

Inzersdorf [íncersdorf]; Van der Bellen [fanderbelen]; Schramböck [ŝrambök]; Matthä [maté].

Anoncoj kaj informoj

Marto 2016 – Februaro 2017

Raportoj el Japanio 20

Katastrofo de Japanio en la sesa jaro

HORI Jasuo

Mendu la libron ĉe la libroservo de UEA

Der **Weltverband** der esperantosprachigen **Journalisten** stellt sich vor

Treffen von esperantosprachigen Journalisten in Kopenhagen

Der Journalisten-Weltverband **Tutmonda Esperantista Ĵurnalista Asocio**, kurz TEĴA, wurde 1946 in Schweden gegründet und 2008 in Vilnius neu organisiert. Als juristische Persönlichkeit wurde er 2008 in Litauen registriert.
Die Mitglieder kommen aus 39 Ländern in allen fünf Kontinenten.

Jedes Jahr findet eine Generalversammlung statt, meist im Rahmen des Esperanto-Weltkongresses. Der 103. Esperanto-Weltkongress findet 2018 in Lissabon statt.

TEĴA-Mitglieder zahlen
15 € für 3 Jahre
99 € für Mitgliedschaft auf Lebenszeit

Alle Mitglieder erhalten einen Presseausweis.
www.tejha.org

Esperanto in Wien lernen

ESPERANTO

EINE STUNDE KOMPAKT

FÜR STUDENTINNEN UND STUDENTEN

im Café Schopenhauer, Wien 18., Staudgasse 1.
5 Gehminuten von U6 Währingerstraße.
Die Termine erfahren Sie bei

esperanto@chello.at

Teilnahme kostenfrei • Keine Spende

Esperanto-Jugend-Lernrunde Wien

für Junge und Junggebliebene,
für alle Sprachniveaus.
Bei der besten, größten und billigsten Pizza Wiens lernen wir
in gemütlicher und unterhaltsamer Runde ganz individuell.

Pizzeria Mafiosi, Wien 15., Reindorfgasse 15

Termine und Anmeldung: jel_vieno@yahoo.com

Teilnahme kostenfrei • Keine Spende

Freie Esperanto-Lernrunde Wien

Termine: kurt.lhotzky@gmail.com

Literaturbuffet, Wien 2., Rotensterngasse 2.
U2 Taborstraße

Teilnahme kostenfrei • Keine Spende

"Esperanto ist eine hervorragend gelungene Form der Optimierung von Sprache
für die internationale Kommunikation."
Univ.-Prof. Dr. Heiner Eichner, Wien

Esperanto-Kongresse

für junge Leute

Internacia Junulara Kongreso IJK

Somera Esperanto-Studado SES

Junulara Esperanto-Semajno JES

Klaĉ-Kunveno Post-Somera KKPS

Franca Esperanto-Semajno Terure Organizita FESTO

Bei einigen dieser Kongresse kann man mit Steloj zahlen. 1 Eŭro ≈ 4 Steloj   1 Stelo ≈ 25 €-Cent

GEDENKJAHR 2018

2018 ist Saussure-Jahr. Vor 150 Jahren, am 17. März 1868, wurde René de Saussure in Genf geboren.

Nach dem Studium der Sprachwissenschaft und der Mathematik verfasste er sein wichtigstes Werk "Über die Wortbildung im Esperanto".

1907 publizierte René de Saussure das Projekt einer universellen Währung, die er "Spesmilo" nannte. Aus dem französischen Wort "espèce" leitete er "speso" ab. Mil bedeutet 1000. 1 Spesmilo (Sm) = 10 Spescentoj (Sc) = 100 Spesdekoj (Sd) = 1000 Spesoj.

Diese Währung wurde offiziell von einigen britischen und Schweizer Banken verwendet.

Der Spesmilo (Sm) hatte den Wert von 0,733 g reinem Gold und konnte wegen der Goldbindung leicht in andere Währungen umgerechnet werden:

1 Sm = 2 Britische Schillinge = 1 Russischer Rubel = 0,5 US-Dollars = 2,5 Schweizer oder Französische Franken = 2,5 Spanische Peseten.

Die Münzen zu 1 und 2 Sm waren und sind bis heute begehrte Sammelobjekte und verschwanden daher schnell aus der Zirkulation. Seit 1919 hat der Spesmilo nur mehr numismatischen Wert.

1942 wurde in den Niederlanden die Universala Ligo gegründet. Diese Organisation trat für die internationale Verständigung und eine universelle Währung ein. Der Name dieser Währung ist Stelo (Esperanto: Stern; Mehrzahl Steloj). 1959 wurden Münzen zu 1, 5 und 10 Steloj geprägt, 1965 folgten drei Varianten einer 25-Steloj-Münze. Auch Papiergeld wurde herausgegeben. Die Steloj eigneten sich sehr gut vor allem für die Überweisung von kleineren Beträgen im internationalen Zahlungsverkehr. Auch diese Münzen und Geldscheine wurden eifrig gesammelt und sind heute sehr gesucht.

Zur 150. Wiederkehr des Geburtstages von René de Saussure am 17. März 2018 wurde eine silberne Medaille in Form einer Münze mit einer Nominale von 100 Steloj herausgegeben. Sie besteht aus 1 Unze Feinsilber 999/1000 (31,1 g), der Durchmesser beträgt 37 mm. Hersteller ist die Münze Österreich, eine Tochter der Österreichischen Nationalbank. Die künstlerische Feinarbeit stammt von Mag. Helmut Andexlinger, der Chefgraveur der Münze Österreich ist. Andexlinger leitet seit 2016 die Graveurabteilung der Münze Österreich. Er hat die Fachschule für Metalldesign in Steyr absolviert, danach studierte er Kommunikationswissenschaften an der Universität Wien. Zu seinen größten Erfolgen zählt das Design für die 2-Euro-Münze 2012, die in 17 Ländern in Umlauf ist; er gewann dafür einen Wettbewerb mit 800 Einreichungen.

Prezo 49 € plus sendokostoj.
Mendoj: esperanto@chello.at

Esperanto ist im Aufschwung. In den letzten drei Jahren meldeten sich über 1,5 Millionen bei den kostenfreien Esperantokursen von lernu und duolingo an. Parallel dazu steigen auch die Teilnehmerzahlen bei Esperanto-Jugendkongressen.

Abbildungen von Stelo-Münzen findet man bei Wikimedia Commons unter https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Stelo

Walter Klag

Die junge Sprache für junge Menschen
Esperanto hat Erfolg

► **Die internationale Kultursprache Esperanto ist wesentlich leichter als Englisch erlernbar.**

► **Esperanto** eignet sich sehr gut für die **internationale Kommunikation.**

► Esperanto ist **Kommunikation und Kulturtransfer auf gleicher Augenhöhe** für Menschen mit verschiedenen Muttersprachen.
Mit Esperanto ist heute ein internationaler Wissenschafts- und Kulturaustausch möglich, ohne dass ein Volk deshalb diskriminiert ist, weil seine Sprache nicht als international bedeutsam angesehen wird.

► Mit Esperanto kann man die unterschiedlichen Aspekte des menschlichen Denkens und Fühlens ausdrücken.

► Esperanto bedeutet Selbstorganisation von Bürgerinnen und Bürgern und kommt ohne öffentliche Subventionen aus.

► Esperanto ist eine lebende Sprache, die sich wie andere Sprachen entwickelt.

1,7 Millionen

lernen Esperanto mit dem Gratiskursen von *duolingo.*

260 000

lernen Esperanto kostenfrei mit www.**lernu**.net

Noch nie haben so viele Menschen Esperanto gelernt wie in den letzten drei Jahren.

Wikipedia in Esperanto

240 000 Artikel eo.wikipedia.org

Das Geld der Esperanto-Gemeinschaft:
commons.wikimedia.org/wiki/Category:Stelo

Internationales Esperanto-Museum

Wien 1., Herrengasse 9
Haltestelle Herrengasse der U3
☏ 0043 1 534 10 730 💻 esperanto@onb.ac.at

Öffnungszeiten: Dienstag bis Sonntag 10 bis 18 h
Donnerstag 10 bis 21 h

Esperantokurse und Führungen auf Anfrage.

Im selben Haus befinden sich auch die
Sammlung für Plansprachen,
die
Musikaliensammlung
und das
Globenmuseum

Unverkäufliche, private Ausgabe – Nevendebla, privata eldono